

Uzależnienia behawioralne – współwystępowanie innych zaburzeń psychicznych

Czym są uzależnienia behawioralne?

Problem różnych form uzależnień we współczesnym świecie bardzo dynamicznie narasta. Obraz kliniczny pacjentów zgłaszających się do gabinetów psychoterapeutycznych i psychiatrycznych jest dość często bardzo złożony i wymaga wnikliwego namysłu diagnostycznego, który umożliwia ustalenie najbardziej adekwatnego postępowania terapeutycznego. Aktualnie w szybkim tempie przybywa osób uwikłanych w różnego rodzaju **uzależnienia behawioralne** (od czynności), których można wymienić bardzo dużo. Do najczęstszych należą uzależnienie od hazardu, nowych mediów (komputer, smartfon, tablet), gier komputerowych, seksu, zakupów, ćwiczeń fizycznych, opalania się i inne. U podłoża każdego uzależnienia leży potrzeba regulowania stanów emocjonalnych poprzez używanie **substancji psychoaktywnej** (alkoholu, leków, narkotyków, dopalaczy, nikotyny) lub wymienionych powyżej **zachowań nałogowych**.

Uzależnienia behawioralne a zaburzenia psychiczne

Sytuacja diagnostyczna i terapeutyczna komplikuje się gdy oprócz objawów uzależnienia występują inne objawy klasyfikowane w grupie zaburzeń psychicznych. W trakcie pierwszych spotkań diagnostycznych zazwyczaj trudno jest określić, który objaw jest przyczyną, a który następstwem problemów danego pacjenta. Nie jest też konieczne, aby na to pytanie odpowiadać we wczesnych fazach leczenia. Jednak całościowe widzenie problematyki pacjenta sprzyja efektom działań leczniczych.

Patologiczny hazard

Badania nad współchorobowością u pacjentów z uzależnieniami behawioralnymi pokazują, że w przypadku uzależnienia od **patologicznego hazardu** bardzo często współwystępują zaburzenia osobowości, epizody maniakalne, uzależnienia od substancji psychoaktywnych, zaburzenia depresyjne, zaburzenia lekowe, ADHD. Pacjent może mieć również tendencje samobójcze, dużą skłonność do zachowań impulsywnych i ryzykownych.

Uzależnienie od nowych mediów

W przypadku pacjentów korzystających patologicznie z **nowych mediów** dość często diagnozuje się zaburzenia depresyjne, zaburzenia hipomaniakalne, dwubiegunowe zaburzenia nastroju, zaburzenia osobowości, objawy dysocjacyjne, różnego rodzaju natręctwa.

Patologiczna hiperseksualność

Z kolei w przebiegu **patologicznej hiperseksualności** zaobserwować można również nadużywanie substancji psychoaktywnych, zaburzenia lękowe i depresyjne, osoba może mieć znaczną trudność z kontrolą impulsów, mogą występować również zaburzenia osobowości i ADHD.

Podsumowanie

Złożoność obrazu klinicznego wymaga niejednokrotnie długoterminowego postępowania psychoterapeutycznego, włączenia odpowiedniego leczenia farmakologicznego oraz działań psychoedukacyjnych skierowanych zarówno do pacjenta uzależnionego, jak również jego bliskich.

Opracowała mgr Jolanta Ryniak, na podstawie: Habrat B. Zaburzenia uprawiania hazardu i inne tak zwane nałogi behawioralne. Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2016.